

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère <1543-1623>

Mogvntiæ, 1617

Cap. 33. De cambio tum in genere, tum in particulari, de sicco & de
minuto,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78477)

QVÆSTIO V.

Quid, & quotuplex sit cambium.

culum amittendi pensiones, imminet ex ipsarum statu, quo tantum sunt in rerum potentia, merito iudicari de se minus valere quam positas in actu. In illo autem censu personali de quo loquimur, periculum totum pendet ex personis, ex quibus non pendet valor pensionum soluendarum, quæ debentur tanquam fructus positi in actu. Cuius generis periculum non facere pensiones ipsas minus valere, quam sit tota earum quantitas percipienda, ex eo patet, quod alioqui posset in mutuo accipi aliquid ultra debitum, quandoquidem mutui debitum pendet à mutuatorij, & bonorum ipsius incolumitate exposita passim periculo. Adeoque usura subinde esset licita: quod dici nullo modo potest. Negandum tamen non est, quin ut in aliis censibus, ita & in hoc ratione verisimilis periculi non recipiendi pensiones, aut non nisi cum difficultate, vel expensis recipiendi, aliiisque de causis, minui possit pretium quo talis census emendus est. Immo vero, non nisi cum talium consideratione, tale pretium videtur seruata iustitiæ æquitate, determinari posse.

DE CENSU constituto ad tempus incertum (qui vitalitius ideo dicitur, quod ad vitam siue ementis, siue vendētis, siue etiam alterius soleat esse) superest monendum iuxta plenius tradita per Medinam in Cod. De acquisitis per usuram *quest. 14.* pretium ipsius ceteri iustum, quando pensionibus percipiendis est proportionatum, iuxta spem quæ datur, quod census ipse plus, vel minus durabit attentis circumstantiis. Nihil refert vero, quod forte percipiantur pensiones plures, quam fuerit quantitas pretij, quia cum pauciores quoque percipi potuerint, par est periculum pro utroque contrahentium. Ita præter Medinam aperte sentiunt Sotus *en 6. De iust. & iure quest. 5. art. 2. in fine*, pluresque alij quos refert & sequitur Molina in memorato *tract. 2. diff. 388.* & passim recentiores. Probatur vero, quia iniustitia non committitur ubi æqualitas seruetur, prout fit in proposito; ubi ille qui plus accepit, fuit in pari periculo minus accipiendi: sique minus accepisset, alterum iniustitiæ minime arguisset. Accedit quod census vitalitius, sit quædam res communis hominum iudicio æstimabilis certo pretio, quod fere semper minus, quam pensiones speratæ statuitur, eo nomine; quod nemo alioqui vellet illum emere, ob maiorem commoditatem pecuniæ præsentis, quam in futurum expectatæ cum multis periculis. Atque de censu ad praxim sufficienter hæc tenus. Si quæ alia addenda viderentur; vel ex illis satis intelligi possunt, vel in praxi sunt adeo periculosa, vt dissuaderi debeant, vel adeo insolita; quod securior & facilius sit vsus aliorum, & maxime eorum, bona ex parte, de quibus dictum est hæc tenus.

CAPVT XXXIII.

Decambium in genere, tum in particulari de sicco, & de minuto.

SVMMARIVM.

- 438 Triplex permutatio, & qua cambij nomine significetur.
- 439 Quid sit cambium fictum, seu siccum: quidque verum seu reale, & eiusdem varia diuisio.
- 440 Cambium non esse ex natura sua illicitum.
- 441 De lucro quod in eo potest licite accipi.
- 442 Cambium siccum illicitum est ex natura rei.
- 443 Modi quibus tale cambium contingit.
- 444 Vnde iustificetur acceptio lucri ex cambij minuto.
- 445 Quatenus liceat hominibus priuatis ex eo ipso cambio lucrum facere.
- 446 Licetum est lucrum quod campfor facit dando pretium iustum pro monetæ quæ non currit.
- 447 Quando liceat campfori pecuniam in maiori valore computare, quam taxata sit: & quando non liceat.
- 448 Id negat Medina licere eo nomine quod monetæ sit melioris materia: sed contrarium videtur cum aliis tenendum.
- 449 Solutio rationis Medinæ.
- 450 Quando licet aonomo per cambium pecuniæ sibi à domino commissa, facere lucrum.

Valerij Pat. III. Tom. 2.

CAMBIVM est lucrosa permutatio pecuniæ, pro pecunia. Vbi aduerte triplicem esse permutationem, vnam rei pro re, vt olei pro frumento, vel vino: quæ proprio nomine carens retinet generale nomen permutationis: alteram rei pro pecunia, quæ emptio, & venditio dicitur: & tertiam numismatis pro numismate, hæc dicitur cambium: quod duplex est, vñ gratuitū seu liberale, quo quis gratis mutat numisma pro numismate, de quo non est in præsentia sermo: alterum lucrosū, quale exercent in Repub. illi qui vocantur campfores, ex officio permutantes pecunias pro pecuniis, vt lucrum accipiant: istudque est de quo agitur hoc loco. Et diuiditur à Nauar. in septem species, vt videre est in *Enchir. cap. 17. num 283. litera B.* sed commodius diuidi potest primo in fictum, & verum seu reale.

AC FICTVM, quod etiam dicitur siccum, tanquam carens succo ad fructificandum, est cambium nominetenus, re ipsa vero mutatum velatum nomine, & specie cambij: cum non sit aliud, quàm pecuniæ permutatio secundū tempus simpliciter: seu pecuniæ præsentis pro futura, itaut temporis mora sit tota causa propter quā lucrum in eo accipitur. Cambium autem verum seu reale, est in quo fit vera permutatio pecuniæ pro pecunia, & distinguitur. Primo, in simplex & mixtum. Simplex est, ex Molina in Cod. De acquisitis per usuram *quest. 5.* permutatio pecuniæ pro alia pecunia dissimili statim tradenda, cui non est admixtus alius contractus, nec diuersitas alia, quam numismatum quæ permutatur. Mixtum vero, est in quo alia, quam numismatum diuersitas concurret: ratione cuius admiscetur ei alius contractus, maxime autem venditio, locatio, & assicuratio.

Secundo, idem reale distinguitur in minutum & locale: minutum, quod & manense dicitur, est permutatio pecuniæ præsentis cum præsentis, aut quo maiores pecuniæ pro minoribus, vel contra, permutantur: vt auræ pro argenteis vel æreis: fractæ, arrasæ, dubij valoris, in paucis prouinciis recipiendæ, minoris ponderis, ac imperfectioris materia: & omnino deteriores permutantur pro melioribus. Locale autem cambium est permutatio pecuniæ præsentis pro absenti, secundum locum: seu quod fit ex vno loco in alium. Ipsumque est triplicis generis: primum quando hic do alibi recepturus: secundum, quando hic recipio, alibi redditurus: tertium quando ego permuto pecuniam quam hic habeo cum eam quam alibi habes. Quanquam autem illud quod est primi generis, ad siccum reducere videantur Angelus *usura 1. §. 54. Tabiena vsura 15. §. 3. & Sylu. vsura 4. quest. 9.* potius tamen cum Soto in *sexto de iust. & iure q. 10. art. 1.* reduendum esse ad locale patet: quia sicut in secundo genere campfor subitonus transferendi pecunias ex loco ubi eas accipit, ad locum ubi easdem est soluturus: sic in illo subitonus eas aduehendi ad locum ubi ipsas dat, vt petentibus cambia, habeat ibi paratas.

QVÆSTIO VI.

An cambium sit licitum.

NON esse ex natura sua illicitum, patet: quia quod est in Repub. necessarium; consentaneum est aliqua honesta ratione exerceri posse alioqui enim hominum generi & cōuictui non esset sufficienter prouisum. At cambium est in Repub. necessarium, vt conuictum ex diuerso valore numismatum, siue eiusdem siue diuersæ speciei, & materia: in diuerso loco, & tempore; tum ex varia hominum indigentia, tam in eodem, quam in diuerso loco: tum ex commoditate & securitate pecuniam transferendi ex vno loco in aliū. Accedit quod ars cambiendi eadem ratione, qua mercatura, sit approbanda; vtraque enim pari ratione occupatur in mercibus: nam est primarius vsus ad quem in uicæ sunt pecuniæ, sit vt rerum venalium essent mensura: quia tamen ex constant vt certa materia, figura & signo publico; aliquando sunt meliores, aliquando deteriores, aliquando absunt, aliquando præsentis sunt, aliquando abundant, aliquando deficient, aliquando oportet eas transferre, aliquando aliunde

aduchere sicut merces: ea causa introductus est secundarius vsus, quo per se ac merces inter se permittuntur, quatenus res quaedam sint, venduntur, aut locantur ratione materiae, vel figurae ac signi, vel ratione praesentiae, aut absentiae, vel alia de causa.

441.

Et certe commune est omnibus oneribus, etiam non aestimabilibus pretio; ut lucrum peti possit ob laborem annexum in eis obeandis, prout vsuenerit videmus Iudicibus, testibus, & Clericis in vsu suorum ministeriorum. Sed officium cambiendi habet annexum laborem, v. g. conquirendi magnam pecuniam copiam, conquisita conservandi, faciendi ratiocinia, accipiendi syngraphas, attendendi ac consumendi tempus in eo negotio: quibus adde & periculum errandi in numerandis pecuniis. Quare pro eo peti potest lucrum. Quod quantum esse debeat, ne cambium sit illicitum, intelligendum est ex legis taxatione, vel communi aestimatione peritorum: puta campforum, aut mercatorum, qui considerare debent causas ob quas vna pecunia potest pluris valere, quam alia.

Quae causa ex Navar. in Enchir. cap. 17. num. 283. litera. I. sunt primo, diuersitas metalli: secundum, diuersitas bonitatis eiusdem metalli: tertio, diuersitas formae & ponderis: quarto, diuersitas locorum: quinto, diuersitas temporis: sexto, reprobatio monetae ex toto, vel ex parte: septimo, illius copia vel inopia: octavo, eiusdem praesentia. Quibus adde actus varios, labores, industriam, & expensas in exercendo cambio; itemque officium, onera, & obligationem campforis, certitudinem ac magnitudinem lucri cessantis, aut damni emergentis, & aliorum periculorum, si quae inde imminant: & denique campforum, aut campfariorum copiam aut penuriam. Atque haec in genere de cambio. Consequenter docendum est in particulari quid de variis cambij speciebus tenere oporteat.

QUESTIO VII.

Quid in particulari dicendum sit de cambio sicco.

442.

DE cambio sicco inter Doctores conuenit, ipsum ex natura rei illicitum vsurarium, ue esse: quod Sotus expressit lib. 6. de iust. & iure quae 10. art. 2. Et ratio est quia ipsi exerceret exigendo lucrum ob solam temporis dilationem. Tale autem exercitium consistit in eo quod campfor nunc det pecunias, alio tempore eas cum actuario ibi recepturus, vbi illas dat: quod est ob solam dilationem solutionis, & ratione tantum temporis (quod de senon variat pecuniam vaorem) ultra sortem aliquid accipere, in quo committitur iniustitia vsuraria. De qua re videndus est Navar. in Enchir. cap. 17. nu. 283. lit. M. N. Vbi & habet Billam Pij V. per quam istiusmodi cambium damnatur. Non est tamen negandum, quin ipsum ob diuersitatem temporum saepe iustificetur: non quidem ratione temporis, sed ratione interesse lucri cessantis, aut damni emergentis. quod conuenit cum tali tempore. Id enim patet ex communi doctrina de eodem interesse tradita in praeced. lib. 23. cap. 6. & duobus sequentibus. Quidquid igitur Sotus dicat, licitum est campforem cambiare maiori pretio pecuniam soluendam in proximis nundinis, si tunc minus valitura est, quam nunc valeat: sicut mutuo dans mensuram tritici. quae nunc valet octo, soluetur eodem tempore, quo valebit tantum quatuor, pacisci potest ut sibi duae menurae tunc soluantur, iuxta Cap. Nauiganti, De vsuris.

443.

Ceterum contingit cambium esse siccum, quoties in eo lucrum accipitur ob solam dilationem solutionis. Deinde quando interuenit mera fictio, quod pecuniam alibi quam vbi recepta sunt, reddantur quia nulla tunc est pecuniae transportatio, nec datur aliud quam tempus, propter quod accipiatur lucrum. Contingit vero talis fictio. Primo, quando nulla litera mittuntur, & finguntur mitti. Item quando mittuntur quidem, sed inanes, & quae absque effectu referuntur eo, unde processerunt: ut eum campfor accepit Romae pecuniam Lugduni soluendam, vbi nec pecuniam habeat, nec aliquem quilibet ipsius soluat. Tertio, quando campfor solutioni faciendae locum statuit, in quo campfarium, nec pecunias, nec amicum nec locum, nec aliam commoditatem soluendi habiturum nouit: adeo ut is cogatur pecuni-

am ibi soluere, vbi illam accepit. Quarto, quando campfor cogit campfariū ut literae mittantur ad suum correspondentem, cum campfarius ipse alium habeat qui pro se soluat illic, vbi est idem correspondens. In quibus casibus vsura committitur accipiendo incrementum, quod datur in pretium transportationis pecuniae de loco in locum, cum tunc nulla fiat talis transportatio, neque actualis, neque virtualis neque obsequium aliud quam mutui, campfario praestetur: data inquam presenti pecunia, eo absente tantummodo secundum tempus pro quo obsequium incrementum accipere, vsurarium est. De his quae definita habentur in ante memorata Bulla Pij V. videri possunt Navar. in cit. nu. 283, Sotus in 6. De iust. & iure quae 10. art. 1. Caiet. in tomo 2. opusculi. tract. 7. cap. 1.

QUESTIO VIII.

Quid in particulari tenendum sit de cambio minuto.

HAEC quaestio querit explicationem aliquod dubiorum, quae de istiusmodi cambio proponuntur.

PRIMUM EST. Vnde iustificetur lucrum quod campfor accipit ex tali cambio? Ad quod respondendum est, iustificari, non quidem ex eo, quod in illo datur pecunia pro pecunia, sicut nec in mutuo: sed ex aliis causis quae in sequentiū dubiorum explicatione proponuntur: praecipue autem ex obsequiis quae campfor ipse impendit in utilitatem illorum qui cambium ab ipso exposcunt: talia enim merentur stipendium, pro eisquae circa iniustitiam posse aliquid moderatum supra sortem accipi ab eo, qui in officio cambiendi constituitur à Repub. communis Doctorum sententia est, vt post Sylu. vsura 4. quae 7. habet Couar. in collatione veterum numismatum c. 7. n. 4. & expressit Navar. in Enchir. c. 17. n. 283. lit. D.

Immo postea etiam à priuato, nisi aliunde sit legitimum impedimentum, tenentur iisdem tres in iisdem locis, tum etiam Angelus vsura 1. §. 52. Rosell. vsura 6. n. 6. Sor. lib. 6. de iust. & iure quae 9. art. vni. con. 1. vbi Caietanus contra sententiam in citata cap. primo & sequenti 6. ex eo reprehendit, quod si talis cambiatio sit de se licita, vt cum ceteris Caiet. ipse fatetur, nulla sit ratio cur etiam priuatim non liceat eam exercere. Eamque communem sententiam esse aliis adhuc citatis notat Lerd. Molin. de iust. & iure tract. 2. disp. 399. §. Dubium est. Verum tamen si tale quid à Magistratu interdiceretur priuatis, peccatum esset contrauenire, cum obligatione ad restitutionem: vt in sequen. con. cl. 3. idem Sotus habet. Cui non videtur quod obligationem ad restitutionem assentiendum esse (nisi forte in penam lex redderet incapacem ad lucrum in eo factum sibi retinendum) quandoquidem contraueniens, nec Reipub. nec campfario damnum infert, cum, vt supponimus, non accipiat plus quàm ei sit debitum, in stipendium, ex communi pretiorum aestimatione iustum.

In qua aestimatione notandum est minus deberi illi, quam campfori à Repub. instituto, cui ex officio plura incumbunt onera: & praetertim, quod tanquam depositarius teneatur in gratiam campfariorum apud se habere, & custodire multas ac varias pecunias. Notandum est quoque (ex Sylu. in citata quaestione 7. ver. 3. Rosella loco ante notato, & Gabr. in 4. disp. 15. quae 11. dub. 12.) priuatim, si ex huiusmodi cambio nullum interesse patiat, vel periculum notabile, nec magnam iacturam temporis faciat in numerando, nec meliorem monetam det quam accipiat, nec cambiendi onus ferat obligatus ex iustitia illud obire, nihil lucrari posse; cum ratio desit propter quam ei liceat lucrari; vnde quod lanus, caupo, aut alius abundans minuta pecunia, cum ei offertur aureus nummus pro ea permutandus (quod tamen malit aurum habere, quam talem pecuniam) aliquid accipit: nec à peccato, nec ab obligatione restituendi excusatur, vt ibidem expressit Gabriel. Excepit nisi mere liberaliter datum sit, vt fieri potest, est honestate.

SECUNDVM DUBIUM EST. An licitum sit lucrum, quod campfor facit dando pro moneta, quae non currit hic vbi cambium, aut certe minus valet, quam in alia regione, vbi poterit illam distrahere? Ad quod, per praesentia à Medina Cod. de acquisitis per vsuram quae 7. sub finem, & à Caiet. in supra cit. opusculi. 7. cap. 6. respondendum est affirmative, postea quod seruetur pretium pro quo talis pecunia currit vbi

fit cam-

fit cambium, nec minus detur quam ipsa valet, quoad materiam ex qua constat. Probat, quia in eo nulla datur iniustitia, quando quidem de facto est venditio quaedam, in qua ex vna parte pecunia data accipitur vt res, & quasi merx quaedam: & ex alia, pecunia redditur, quae sit pretium iustum, saltem pium seu iustum. Quod si ea esset infra iustum pretium iustum, quo deberet prior pecunia estimari, iniustitia committeretur, & consequenter daretur obligatio ad restitutionem.

TERTIUM DVBIUM EST. Vtrum liceat campfori hac cambij specie vrenti, aliquando in maiori valore computare pecuniam, quam taxatus fuerit quando cussa est nec interea talis taxatio mutata fuerit auctoritate publica.

Dicendum est primo, quod si ex consuetudine, aut alia legitima de causa, pecuniae valor qui praescriptus est à Principe, non sit ita stabilis ac fixus, quin pro ipsarum, aut ipsas quarentium multitudine, vel paucitate crescat, & decrescat ad instar mercium non taxatarum lege (sicut videmus vsu venire in Gallicis scitis aureis, quorum taxatio quidem est 60. solidorum: sit tamen vt valeant, aliquando 64. solidos; aliquando etiam plures iuxta artem ipsorum, & alias circumstantias occurrentes) tunc nulli dubium esse quin campfor licite possit talem pecuniam iuxta incrementum currens computare: quandoquidem pecunia eiusmodi non habet lege statutum valorem stabilem ac fixum: sed variabilem pro varia ratione circumstantiarum.

Dicendum est secundo, quod si valor pecuniae taxatus auctoritate seu ordinatione publica firmus sit, vt plerumque solet, tunc etiam ratione lucri cessantis, campforem ultra illum aliquid accipere posse: nempe si paratam haberet aliam quam monetam transportandam ad eum locum vbi ea plus valeat: aut moneta quam pro aureis recipit, non currat in regno in quo emprurus est merces, ita ut impediatur ab emendo (vide lucrum ei cessabit) aut certe emere non possit nisi amissa parte valoris suarum monetarum. In quibus casibus praemonito campforio, potest campfor pro commutatione talis monetae, tantum accipere quanti aestimari debet interesse quod inde patitur: siue damni emergentis, siue lucri cessantis; nam cum licitum sit in mutuo. *quod omnes concedunt*, non autem in cambio seruare se indemnem, nulla ratio reddi potest.

Dicendum est tertio, quod si pecunia quam petis à campfore, ratione materiae, tunc temporis plus valeat, quam sit taxa definita Principis lege, aut communi patriae consuetudine: non satis constare an liceat campfori aliquid amplius capere, nimirum quantum eadem pecunia ratione materiae plus valet. De qua Medina quidem in Cod. De acquisitione per vsuram q. 7. contendit, quod quamdiu publica taxatio monetae vim habet, nefas sit plus accipere quam taxatum fuerit ipsam valere, quantumcumque ex materia vt ex auro pretiosior sit, quam aliae in eodem valore ordinarie currentes: atque adeo aptior sit ad sanitatem, & ad alias commoditates. Rationem reddit: quia tunc cum monetae valor per legem, vel communem patriae consuetudinem taxatur, habetur quoque ratio eiusmodi commoditatum.

Sotus vero in lib. 6. De iust. & iure quest. 9. art. vnicò concl. 1. Sylva vsura. 4. quest. 3. Couar. in collatione veterum numismatum, cap. 7. numer. 3. contra sentiunt, & merito, quia ceteris paribus metallum praestantius, & ad plures vsus accommodatius ex se plus aestimatur, neque suam illam qualitatem amittit ex eo, quod sit signatum, & rationem monetae habeat. Quare quoties in aliquo loco, pro auri frusto quod signatum non esset, nec monetae rationem haberet, acciperetur incrementum pretij ultra illud quod pro moneta eiusdem ponderis, lege taxatum est, licite quoque idem incrementum acciperetur pro moneta illius ponderis & bonitatis. Neque enim aequitas patitur, vt materia monetae, ex eo quod sit signata signo publico, inferioris valoris sit, quam alioqui ipsa sit in se, & quam alia ei in pondere & qualitate similis, censetur esse, neque eam fuisse mentem legislatoris credendum est.

Ad rationem autem pro Medina factam, respondetur: Principem cum determinat valorem nummorum, non intendere taxationem illorum facere secundum omnem rationem illorum, & quoad omnem vsum quem habere pos-

sunt: sed solum secundum rationem formalem, quae est, mensuram esse rerum venalium, & solutionis debitorum. Pro quo facit quod videamus aureis nummis eiusdem speciei (non obstante quod aliorum materia melior sit, & aliorum deterior) auctoritate Principis constitutum esse parem valorem seruandum in facienda solutione mercium & debitorum. Secundum rationem vero ipsorum materialem, seu ratione conditionum quas habent ex materia, puta ratione puritatis, vel raritatis, vel commoditatis, vel antiquitatis, vel figurae, non sunt taxati: sed relicti sunt vulgari aestimationi; qua sicut materia excellentior non redacta in monetam continuo crescit in valore; ita & materia monetae, quae est illi omnino similis. Vnde fit vt tunc cesset vis legis impediens ascendere in pretio talis monetae; quia nimirum valor illius taxatus non fuit tanquam rei cuiusdam, sed tanquam pecuniae mensurae rerum venalium, & solutionis debitorum.

Quoniam tamen non grauare concesserim Medinae, quod si in pecuniis eiusdem metalli & signi, modica tantum diuersitas sit in natura, quoad puritatem metalli; aut si materia melioris monetae non excedat pretium eidem monetae à lege taxatum: tunc legem aequale pretium vtrique monetae constituentem, seruandam esse tanquam iustam: quia non est contentaneum, vt ob quamcumque rerum modicam varietatem lex varietur: alioqui de rebus humanis, quarum tanta est inconstantia, nulla certa lex dari posset. Aduerte vero obiter, non reprehendi tanquam illicitum, quod aestimatio nummorum crescat supra taxam Principis, ex appetitione & vsu vulgi (Principe ipso non contradicente) propter materiae puritatem, vel pondus, vel quia in locis vicinis plus aestimantur.

POSTREMUM DVBIUM EST. An si oeconomus aut procurator, vel alius qui à domino accepit pecunias ad aliquid emendum, vel ad debitum soluendum, vel pro aliqua fabrica, eas cum aliis hoc genere cambij permuetur lucrum accipiendo; an inquam possit licite id ipsum lucrum sibi reseruare? De quo plenius Molina in cit. tract. 2. disp. 402. Tenendum autem est, quod possit; quia tale lucrum est ex ipsius industria, labore, & opera. Neque obest esse ex aliena pecunia, iuxta legem. Si ex ea, Cod. De rei vindicatione: nec quod destinata ad solutionem creditori faciendam: quia talis species pecuniae non erat ei debita, & in alia soluitur ei sufficienter. Si tamē ea fuerit mens domini, vt suo creditori illa species pecuniae traderetur ad gratificandum ei, dandamque occasione lucradi: & peccaret tunc oeconomus, & teneretur resarcire damnum lucri cessantis, si quod creditor inde accepit.

CAPVT XXXIV.

De Cambio locali, & à nundinis ad nundinas.

SUMMARIUM.

- 451 Varij modi cambij localis.
- 452 Licetum est lucrum ex cambio, quo suscipitur onus pecuniam acceptam transportandi in alium locum.
- 453 Quod verum est, etiamsi transportatio sit tantum virtualis.
- 454 Quod sit iustum pretium in eiusmodi cambio.
- 455 Cum campfor illud capere possit, non obstat quod tali pecunia egeat.
- 456 Licetum est cambium in quo campfor dat pecuniam, vt alibi recipiat.
- 457 Quod procedit quantumcumque pecuniam acceptam non transferat alio.
- 458 Refutatio eorum que obijci possunt in contrarium.
- 459 Mala fides, siue campforij, siue campforis in tali casu, inducit obligationem ad restitutionem.
- 460 Explicatio dubij, an sit licitum lucrum in cambio locali, cum campfor e, et pecunia in loco ad quem debet pecuniam à campforio acceptam transmittere.
- 461 Quid tenendum sit de cambio locali; quando siue lege, siue consuetudine, in vno loco plus valoris taxatum est pecuniae, quam in alio.